

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีทำการเกษตรไปสู่เกษตรอินทรีย์ : กรณีศึกษาตำบลบ้านป็น อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ชื่อผู้เขียน นายวิญญู พันธุ์โต

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภูทงศ์	คุณทลบุตร	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลัดดา	รุ่งวิสัย	กรรมการ
อาจารย์ ดร.สมชาย	เดียวกุล	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาปัจจัยด้านโครงสร้าง ได้แก่ ภูมิปัญญา ความคิดเรื่องสุขภาพ ต้นทุนกำไร องค์กรชุมชน การเรียนรู้ร่วมกันภายในชุมชน และปัจจัยด้านองค์กร ได้แก่ ตลาด องค์กรรัฐ องค์กรเอกชน ที่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงวิถีทำการเกษตรไปสู่เกษตรอินทรีย์ การศึกษาวิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต ผู้นำกลุ่มเกษตรกรยั่งยืนและเกษตรกรที่ทำการเกษตรแบบอินทรีย์ ผู้นำชุมชน พ่อค้า แม่ค้า เจ้าหน้าที่ทั้งรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในตำบลบ้านป็น อ.ดอกคำใต้ จ.พะเยา

ผลการศึกษารูปเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ ส่วนแรกเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนจากเกษตรแบบเคมีมาเป็นเกษตรแบบอินทรีย์ เนื่องจากเกิดความตระหนักและเชื่อมโยงความคิด ความรู้ ที่ได้จากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่เข้ามากระทบ มีการจัดทำเป็นกระบวนการกลุ่มที่มีการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมที่ต่อเนื่องโดยการวางแผน กำหนดนโยบาย สร้างกิจกรรม และร่วมกันตัดสินใจในรูปแบบกลุ่ม

ส่วนที่สองเป็นผลของการวิจัยที่ค้นพบขึ้นใหม่ ซึ่งโดยเกษตรกรจะแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือกลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จและทำการเกษตรแบบอินทรีย์อย่างต่อเนื่องอันเป็นผลจากความตั้งใจและภูมิปัญญาท้องถิ่น และกลุ่มเกษตรกรที่เลิกทำการเกษตรแบบอินทรีย์เนื่องจากมีปัญหาและอุปสรรคจากภาระรายจ่ายในครอบครัวและภาระหนี้สิน ระยะเวลาในการ

ดำเนินการที่ยาวนานกว่าจะเห็นผล ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงพื้นที่เพิ่มขึ้น การดูแลผลผลิตที่ต้อง
ใช้ความละเอียดอ่อน และที่สำคัญคือไม่มีตลาดรองรับผลผลิต

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

Independent Study Title	Factors Affecting the Adoption of Organic Farming Practices : A Case Study of Tambon Ban Pin , Amphoe Dok Kham Tai , Changwat Phayao		
Author	Mr. Winyu Punto		
M.A.	Man and Environment Management		
Examining Committee	Asst. Prof. Putchong	Kuntolbutra	Chairman
	Lecturer Dr. Somchai	Teaukul	Member
	Asst. Prof. Ladda	Rungvisai	Member

ABSTRACT

The purpose of this study was to study the constructive factors, such as indigenous knowledge, health concern, cost-benificit, community organizations, and sharing of learning in the community, and the organizational factors, such as market, governmental organization, and private sectors, which effect on the change from chemical farming to organic farming. Data was collected by interviewing, and observing the leaders and farmers of the sustainable farming, the leaders, merchants, governmental officers and private sector personnels in Tambon Ban Pin, Amphoe Duag Kam Tai, Changwat Phayao.

It could be summarized into two parts. Firstly, the fundamental factors which effect on the changing from chemical farming to organic farming was the awareness and the transfer of thoughts and knowledge which obtained from both internal and external factors. There were holistic developmental group processes where members set plans and policy for the activities based on group decision making.

Secondly, there were some new findings. There were two groups of farmers. The first group were those farmers who were success and continually work on organic farming which resulted from their willingness and indigenous knowledge. The second group had given up the organic farming because there were some problems due to the family expenses and debts, the long

interval of time to get the good results, the expense in land redeveloping, the highly concern on caring processes and the most important factor was there was no market for their products.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University